

MONOGRAPH

TRADITIONAL MEDICINE AND PHARMACOLOGY. ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS, AND ALTERNATIVES

INTERNATIONAL
SCIENCE GROUP

DOI 10.46299/ISG.2021.MONO.MED.II
ISBN 978-1-63848-665-7
BOSTON (USA) – 2021
ISG-KONF.COM

ISBN - 978-1-63848-665-7

DOI- 10.46299/ISG.2021.MONO.MED.II

*Traditional medicine and
pharmacology. Achievements,
innovations, and alternatives*

Collective monograph

Boston 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

ISBN - 978-1-63848-665-7

DOI- 10.46299/ISG.2021.MONO.MED.II

Authors - Gryshchenko V., Kurbatova I., Zakharenko M., Chepil L., Polyakovskiy V., Більчук В., Хмельникова Л., Слесарчук В., Chukhrienko N., Vasylevska I., Iaremenko O., Koliadenko D., Rusnak I., Suthar A., Akentyev S., Kulachek V., Kulachek Y., Zaliavska O., Бабінцева Л.Ю., Видиборець С.В., Горяїнова Н.В., Жернов О., Козинець Г., Жернов А., Шендрик В., Фейта О., Полянська О., Полянський І., Гулага О., Москалюк І., Maslovska L., Maslovskiy V., Mezhiievska I., Maslovskiy Y., Kiro L., Zak M., Chernyshov O., Baranova I., Bezpala Y., Breusova S., Diadiun T., Zaporozhska S., Четвертак Т., Sudakov O., Muratova O., Sudakov D., Vogacheva E., Kretinina L., Атаева М.А., Баратова М.С., Жумамуратова Б.С., Хаитов А., Совтисік Д., Хоменко І., Івахно О., Першегуба Я., Півень Н., Туряниця С., Червецова В., Дмитрів А., Швед О., Конечна Р., Лубенець В., Maslovskiy V., Mezhiievska I., Сиропятов О., Дзеружинська Н., Коршевнік Д., Марущенко К.

REVIEWER

Vydyborets Stanislav – Head of the Department of Hematology and Transfusiology of the Shupyk National Healthcare University of Ukraine (Kyiv).

Published by Primedia eLaunch

<https://primediaelance.com/>

Text Copyright © 2021 by the International Science Group(ism-konf.com) and authors.

Illustrations © 2021 by the International Science Group and authors.

Cover design: International Science Group(ism-konf.com). ©

Cover art: International Science Group(ism-konf.com). ©

All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe and Ukraine. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science.

The recommended citation for this publication is:

Traditional medicine and pharmacology. Achievements, innovations, and alternatives: collective monograph Gryshchenko V., – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. 327 p. Available at : DOI- 10.46299/ISG.2021.MONO.MED.II

TABLE OF CONTENTS

1. BIOLOGY		
1.1	Gryshchenko V. ¹ CORRECTING EFFECTIVENESS OF MILK PHOSPHOLIPIDES BY CALVES ENTEROPATHOLOGY ¹ Department of of Veterinary Medicine, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine	10
1.2	Kurbatova I. ¹ , Zakharenko M. ¹ , Chepil L. ¹ , Polyakovksiy V. ¹ PROCESSES OF OXIDATIVE PHOSPHORYLATION IN TISSUES WITH ACTIONS OF XENOBIOTICS ¹ National University of Life and Environmental Science of Ukraine	20
1.3	Більчук В. ¹ , Хмельникова Л. ¹ , Слесарчук В. ¹ ВПЛИВ ТЕХНОГЕННОГО ЗАБРУДНЕННЯ НА ВМІСТ ФОТОСИНТЕЗУЮЧИХ ПІГМЕНТІВ В ЛИСТКАХ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН ¹ Дніпровський державний медичний університет	43
2. CLINICAL MEDICINE		
2.1	Chukhrienko N. ¹ , Vasylevska I. ¹ MENTAL HEALTH CARE FOR FAMILY PHYSICIANS MANAGEMENT OF MENTAL DISORDERS ¹ Department of Family Medicine Faculty of Postgraduate Education, Dnipro State Medical University	50
2.2	Iaremenko O. ¹ , Koliadenko D. ¹ CLINICAL PHENOTYPES OF SYSTEMIC LUPUS ERYTHEMATOSUS WITH REGARD TO AGE AT DISEASE ONSET ¹ Department of Internal Medicine #3 , Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine	56
2.3	Rusnak I. ¹ , Suthar A. ¹ , Akentyev S. ² , Kulachek V. ³ , Kulachek Y. ⁴ CONNECTION BETWEEN DIET RICH IN ANIMAL FAT AND INFLAMMATORY BOWEL DISEASES ¹ Department of Internal Medicine, Physical Rehabilitation and Sport Medicine, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi ² Department of Anesthesiology and Resuscitation,	62

TRADITIONAL MEDICINE AND PHARMACOLOGY. ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS,
AND ALTERNATIVES

	<p>Bukovinian State Medical University, Chernivtsi</p> <p>³ Department of Internal Medicine and Infectious Diseases</p> <p>Bukovinian State Medical University, Chernivtsi</p> <p>⁴ Department of Surgery</p> <p>Bukovinian State Medical University, Chernivtsi</p>	
2.4	<p>Zaliavska O.¹</p> <p>CONNECTIVE TISSUE METABOLISM INDEXES OF PATIENTS WITH REACTIVE ARTHRITIS AND PYELONEPHRITIS</p> <p>¹ Department of Internal Medicine, Clinical Pharmacology and Occupational Diseases, Bukovinian State Medical University</p>	68
2.5	<p>Бабінцева Л.Ю.¹, Видиборець С.В.¹, Горяїнова Н.В.²</p> <p>МЕХАНІЗМИ ОСТЕОЛІЗИСУ ТА ГІПЕРКАЛЬЦІЕМІЇ У ХВОРИХ НА В-КЛІТИННІ ХРОНІЧНІ ЛІМФОПРОЛІФЕРАТИВНІ ЗАХВОРЮВАННЯ</p> <p>¹ Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика</p> <p>² ДУ «Інститут гематології та трансфузіології НАМН України</p>	75
2.6	<p>Жернов О.¹, Козинець Г.¹, Жернов А.², Шендрик В.¹, Фейта О.²</p> <p>ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ГЛИБОКИХ ТЕРМІЧНИХ ТА ТРАВМАТИЧНИХ ДЕФЕКТІВ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ</p> <p>¹ кафедра комбустіології та пластичної хірургії</p> <p>Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика</p> <p>² Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика</p>	86
2.6.1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	86
2.6.2	ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ДЕФЕКТІВ КИСТІ ТА ДИСТАЛЬНИХ ВІДДІЛІВ ПЕРЕДПЛІЧЧЯ	88
2.6.2.1	КЛАПТІ КИСТІ	88
2.6.2.1.1	V-Y – КЛАПОТЬ КОВЗАННЯ	89
2.6.2.1.2	КЛАПОТЬ ДІЛЯНКИ ТЕНАРА	90
2.6.2.1.3	ПЕРЕХРЕСНИЙ КЛАПОТЬ (CROSS-FLAP)	92
2.6.2.1.4	ОСТРІВЦЕВИЙ ГОМОДИГІТАЛЬНИЙ КЛАПОТЬ	94
2.6.2.1.5	ОСТРІВЦЕВИЙ НЕЙРОВАСКУЛЯРНИЙ ГЕТЕРОДИГІТАЛЬНИЙ КЛАПОТЬ	95

2.6.2.1.6	КЛАПОТЬ НА 1 ТИЛЬНІЙ МЕТАКАРПАЛЬНІЙ АРТЕРІЇ (1 ТМА)	96
2.6.2.1.7	КЛАПОТЬ НА 2 ТИЛЬНІЙ МЕТАКАРПАЛЬНІЙ АРТЕРІЇ (2 ТМА)	98
2.6.2.2	КЛАПТИ ПЕРЕДПЛІЧЧЯ	101
2.6.2.2.1	ПРОМЕНЕВИЙ РЕВЕРСНИЙ ШКІРНО-ФАСЦІАЛЬНИЙ КЛАПОТЬ ПЕРЕДПЛІЧЧЯ	102
2.6.2.2.2	ПЕРФОРАНТНІ КЛАПТИ ПРОМЕНЕВОЇ АРТЕРІЇ	105
2.6.2.2.3	ПЕРФОРАНТНИЙ КЛАПОТЬ ЛІКТЬОВОЇ АРТЕРІЇ	107
2.6.2.2.4	ЗОВНІШНІЙ ПОДОВЖЕНИЙ КЛАПОТЬ ПЛЕЧА ТА ПЕРЕДПЛІЧЧЯ	112
2.6.2.3	КЛАПТИ ПАХОВОЇ ДІЛЯНКИ З ОСЬОВИМ КРОВООБИГОМ	115
2.6.2.4	КЛАПТИ З ПЕРЕДНЬОЇ ЧЕРЕВНОЇ СТІНКИ	124
2.6.3	ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ДЕФЕКТІВ ПРОКСИМАЛЬНИХ ВІДДІЛІВ ПЕРЕДПЛІЧЧЯ ТА ЛІКТЬОВОГО СУГЛОБА	130
2.6.3.1	ТОРАКОАБДОМІНАЛЬНІ КЛАПТИ НА ТИМЧАСОВІЙ СУДИННІЙ НІЖЦІ	130
2.6.3.1.1	ТОРАКОАБДОМІНАЛЬНИЙ КЛАПОТЬ НА ТИМЧАСОВІЙ СУДИННІЙ НІЖЦІ З ЖИВЛЕННЯМ ВІД ЗАДНІХ ТА СЕРЕДНІХ МІЖРЕБЕРНИХ ТА ПОПЕРЕКОВИХ ПЕРФОРАНТНИХ СУДИН	131
2.6.3.1.2	ТОРАКОАБДОМІНАЛЬНИЙ КЛАПОТЬ НА ТИМЧАСОВІЙ СУДИННІЙ НІЖЦІ З ЖИВЛЕННЯМ ВІД ВЕРХНЬОЇ ТА НИЖНЬОЇ ПОВЕРХНЕВИХ НАДЧЕРЕВНИХ АРТЕРІЙ	133
2.6.3.1.3	БІЧНИЙ КЛАПОТЬ ГРУДНОЇ КЛІТКИ НА ОСНОВІ ПЕРФОРАНТИХ СУДИН МІЖРЕБЕРНИХ АРТЕРІЙ	135
2.6.4	ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ ДЕФЕКТІВ ПЛЕЧА ТА ПЛЕЧОВОГО СУГЛОБА	137
2.6.4.1	КЛАПТИ ЗАДНЬОЇ ПОВЕРХНІ ГРУДНОЇ КЛІТКИ	137
2.6.4.1.1	ШКІРНО-ФАСЦІАЛЬНИЙ БІЛЯЛОПАТКОВИЙ КЛАПОТЬ	137
2.6.4.1.2	ШКІРНО-М'ЯЗОВИЙ КЛАПОТЬ З ВКЛЮЧЕННЯМ НАЙШИРШОГО М'ЯЗА СПИНИ	141
2.6.4.1.3	БІЧНИЙ ШКІРНО-ФАСЦІАЛЬНИЙ КЛАПОТЬ ГРУДНОЇ КЛІТКИ	147
2.6.5	АНАЛІЗ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ З ГЛИБОКИМИ ТЕРМІЧНИМИ ТА ТРАВМАТИЧНИМИ ДЕФЕКТАМИ ВЕРХНІХ КІНЦІВОК	150

2.6.5.1	НАЙБЛИЖЧІ РЕЗУЛЬТАТИ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ	150
2.6.5.2	ВІДДАЛЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ З ГЛИБОКИМИ ТЕРМІЧНИМИ ТА ТРАВМАТИЧНИМИ ДЕФЕКТАМИ ВЕРХНІХ КІНЦІВОК	152
2.7	Полянська О. ¹ , Полянський І. ² , Гулага О. ¹ , Москалюк І. ¹ МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ХВОРИХ НА ПЕРИТОНІТ ¹ Кафедра внутрішньої медицини, фізичної реабілітації та спортивної медицини, ² Кафедра хірургії №1, Буковинський державний медичний університет	158
3.	DISEASES	
3.1	Maslovska L. ¹ , Maslovskiy V. ² , Mezhiievskaya I. ² , Maslovskiy Y. ³ ASSESSMENT OF RISK FACTORS FOR THE SPREAD OF COVID-19 INFECTION IN THE WORLD ¹ Professor, self-employed, Vinnytsya, Ukraine. ² Department of internal medicine #3, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, Ukraine. ³ Medical Faculty #1, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, Ukraine.	166
4.	OVERWEIGHT AND OBESITY THE ROLE OF FOOD BEHAVIOUR AND MENTAL FEATURES OF PERSONALITY	
4.1	Kiro L. ¹ , Zak M. ¹ , Chernyshov O. ¹ OVERWEIGHT AND OBESITY: THE ROLE OF FOOD BEHAVIOUR AND MENTAL FEATURES OF PERSONALITY ¹ Department of Therapeutic and Surgical Disciplines, Medical Institute of the Petro Mohyla Black Sea National University	173
4.1.1	REVIEW OF LITERATURE	173
4.1.1.1	OVERWEIGHT AND OBESITY ARE A NON-INFECTIOUS MODERN PANDEMIC	173
4.1.1.2	ETIOLOGICAL AND PATHOGENETIC STRUCTURE OF OBESITY	174
4.1.1.3	CLINICAL CRITERIA AND CLASSIFICATION OF OVERWEIGHT AND OBESITY	175
4.1.1.4	THE ROLE OF EATING BEHAVIOR IN THE FORMATION OF OVERWEIGHT AND OBESITY	176

4.1.1.5	THE RELATIONSHIP BETWEEN MENTAL CHARACTERISTICS AND THE DEVELOPMENT OF OBESITY	178
4.1.2	MATERIALS AND METHODS OF OWN RESEARCH	179
4.1.2.1	CHARACTERISTICS OF PATIENT GROUPS	179
4.1.2.2	ANTHROPOMETRIC AND PHYSIOLOGICAL INDICATORS OF DIFFERENT CLINICAL GROUPS	180
4.1.2.3	DEBQ (DUTCH EATING BEHAVIOR QUESTIONNAIRE) PATIENT SURVEY METHODOLOGY	183
4.1.3.	RESULTS AND DISCUSSION OF RESEARCH RESULTS	184
4.1.3.1	THE STRUCTURE OF TYPES OF EATING BEHAVIOR IN OVERWEIGHT AND OBESE PATIENTS	184
4.1.3.2	FEATURES OF EATING BEHAVIOR IN OBESE PATIENTS, DEPENDING ON GENDER AND AGE FACTORS	188
5.	PHARMACY	
5.1	Baranova I. ¹ , Bezpala Y. ¹ , Breusova S. ¹ , Diadiun T. ¹ , Zaporozhska S. ¹ COMMODITY ANALYSIS AND RESEARCH OF PRODUCT RANGE OF THE IRRIGATORS ¹ Department of Commodity Science, National University of Pharmacy	195
5.2	Четвертак Т. ¹ ІННОВАЦІЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ: ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ ¹ Медичний фаховий коледж Запорізького державного медичного університету	206
6.	PREVENTIVE MEDICINE	
6.1	Sudakov O. ¹ , Muratova O. ¹ , Sudakov D. ² , Bogacheva E. ¹ , Kretinina L. ¹ PREVENTIVE MEASURES FOR THE HEALTH-SAVING OF STUDENTS ¹ Department of Medical Informatics and Statistics, Federal State Budget Educational Institution of Higher Education «Voronezh State Medical University named after N.N. Burdenko» of the Ministry of Health of the Russian Federation ² Department of Operative Surgery with Topographic Anatomy Federal State Budget Educational Institution of Higher Education «Voronezh State Medical University named after N.N. Burdenko» of the Ministry of Health of the Russian Federation	214

6.2	Атаева М.А. ¹ , Баратова М.С. ¹ , Жумамуратова Б.С. ¹ , Хаитов А. ¹ ОГРАНИЧИТЕЛЬНЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ ПРИ ЭПИДЕМИЯХ И ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ КАРАНТИНА ПРИ COVID-19 ¹ Бухарский государственный медицинский институт (Узбекистан) Кафедра общественного здоровья и организации здравоохранения	222
6.3	Совтисік Д. ¹ НОВІТНІ ПІДХОДИ ДО САНАТОРНО-КУРОРТНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ ¹ Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	238
6.4	Хоменко І. ¹ , Івахно О. ¹ , Першегуба Я. ¹ , Півень Н. ¹ , Туряниця С. ¹ ПРІОРИТЕТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ¹ Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика	247
6.5	Червцова В. ¹ , Дмитрів А. ¹ , Швед О. ¹ , Конечна Р. ¹ , Лубенець В. ¹ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ <i>LACTOBACILLUS REUTERI</i> ЯК ПРОБІОТИКА ¹ Кафедра технології біологічно активних сполук, фармації та біотехнології, Національний університет «Львівська політехніка»	254
6.5.1	ПРОБІОТИКИ ТА ЇХ ПОШИРЕННЯ НА УКРАЇНСЬКОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ	255
6.5.2	МІКРОБІОТА ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ЛЮДИНИ	257
6.5.3	ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЧНИХ І ОКРЕМИХ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ <i>LACTOBACILLUS REUTERI</i>	261

7.	THERAPY	
7.1	<p>Maslovskiy V.¹, Mezhiievska I.¹</p> <p>POSSIBILITIES OF PREDICTING THE COURSE OF MYOCARDIAL INFARCTION WITHOUT ST-SEGMENT ELEVATION BY DIFFERENT LEVELS OF GROWTH STIMULATING FACTOR EXPRESSED BY GENE 2 IN PLASMA WITHOUT / AND IN COMBINATION WITH OTHER CLINICAL AND INSTRUMENTAL PARAMETERS</p> <p>¹ Department of internal medicine #3, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, Ukraine</p>	267
7.2	<p>Сиропятов О.¹, Дзеружинська Н.², Коршевнік Д.¹, Марущенко К.¹</p> <p>СТРАТЕГІЯ ПСИХОТЕРАПІЇ КОМПЛЕКСНОГО ПТСР</p> <p>¹Українська військово-медична академія, Київ, Україна</p> <p>²Національний медичний університет ім. О.О.Богомольця, Київ, Україна</p>	277
	REFERENCES	293

6.4 Пріоритети національної політики в системі громадського здоров'я України

Формування політик у сфері охорони здоров'я України передбачає створення єдиного медичного простору, доступного, якісного та ефективного для кожного громадянина країни. Забезпечення висококваліфікованого професійного середовища, відповідно до кращих міжнародних практик, підготовленого до викликів сучасної медицини, є на часі становлення державної політики, визначеної Стратегією сталого розвитку «Україна-2020», схваленою Указом Президента України 12 січня 2015 року № 5, і частиною зобов'язань у рамках Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.

У державних документах України значна увага приділена саме політиці у сфері громадського здоров'я. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 909-р «Питання Міністерства охорони здоров'я» дозволено утворити у сфері управління Міністерства охорони здоров'я України державну установу «Центр громадського здоров'я». Наказом Міністерства охорони здоров'я України 18 вересня 2015 року № 604 затверджено Статут державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України». Нова редакція Статуту Центру Громадського здоров'я затверджена Наказом Міністерства охорони здоров'я України 20 березня 2018 року № 515 [328, 329, 330]. Важливим документом уряду є Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1002-р, яким схвалено «Концепцію розвитку системи громадського здоров'я» [331]. Концепцією визначені основні проблеми, що потребують вирішення. Система громадського здоров'я визнана основою профілактичної медицини, яка має передбачати провідні заходи у сфері охорони здоров'я та бути спрямованою на збереження здоров'я населення і зменшення обсягу витрат на медичне обслуговування. Здоров'я населення є одним із провідних факторів національної безпеки і благополуччя держави, запорукою гармонійних відносин у суспільстві в цілому. Принцип пріоритетності збереження здоров'я в усіх напрямках діяльності

органів державної влади, визначення актуальності проблем у галузі охорони здоров'я комплексними з солідарною відповідальністю всього суспільства за усунення загальних загроз здоров'ю покращить благополуччя в країні. Міжгалузеве співробітництво та координація створення загальних механізмів виконання програм відповідно до потреб держави та очікувань всього суспільства є одним із організаційних принципів формування та розвитку нової для України структури – сфери громадського здоров'я. Постановою Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 року № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» в позицію «22 Охорона здоров'я» внесена спеціальність 229 Громадське здоров'я [332]. Система громадського здоров'я України включена до переліку закладів охорони здоров'я за Наказом Міністерства охорони здоров'я України 16 травня 2018 року № 983 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 червня 2018 року за № 691/32143) «Про внесення змін до переліку закладів охорони здоров'я» і є основою профілактичної медицини, принципи розвитку якої враховують інтереси здоров'я в усіх сферах державної політики – попередження захворювань, збільшення тривалості життя та зміцнення здоров'я населення шляхом організованих зусиль суспільства [333].

На сьогодні система громадського здоров'я ще архітектурно не вибудована і потребує розвитку і формування з урахуванням досвіду передових країн світу, країн європейського регіону, національних особливостей. До сьогодні не існує чітко окреслених функцій та майбутніх робочих місць фахівців громадського здоров'я, які навчаються за новими стандартами на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях, переважно у вищих закладах освіти медичного профілю. Виконання основних оперативних функцій в системі громадського здоров'я вимагає компетентності спеціалістів з профілактичної медицини, епідеміології, гігієни, медичної статистики, управління охороною здоров'я, юриспруденції та інше щодо системного збору, аналізу та оцінки даних

про здоров'я різних вікових та професійних груп населення, розробки, планування оздоровчих заходів, визначення їх доцільності та ефективності впровадження у практичну діяльність. У вирішенні таких завдань задіяні різні сектори та відомства господарювання країни, що потребує консолідації та координації дій в інтересах здоров'я всього суспільства, загально урядового підходу до гарантування безпеки довкілля, умов праці, харчових продуктів, місць відпочинку та оздоровлення, побуту, якості та доступності надання медичних послуг. Визнання актуальних проблем в галузі охорони здоров'я комплексними та пов'язаними з соціальними детермінантами здоров'я не має обмежень по всіх рівнях управління державою. Створення бази здоров'я завдяки впровадження імунопрофілактики, формування здорового способу життя передбачено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2018 року № 530-р «Національний план заходів щодо неінфекційних захворювань» та 27 листопада 2019 року № 1402-р «Стратегія розвитку імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб на період до 2022 року» [334, 335].

В Україні напрацьований проект Закону України № 4142 «Про систему громадського здоров'я», до якого внесені зміни та доповнення щодо концепції моделі системи громадського здоров'я під час консультації з експертами та міжнародними партнерами BOO3, USAID. Відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 17.02.2021 р. № 106 в Україні планується розвиток мережі територіальних центрів контролю та профілактики захворювань, підпорядкованих Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України, та надання йому повноважень для реагування на біологічні загрози і епідеміологічного нагляду [336].

Реалізація політики збереження та зміцнення здоров'я населення України шляхом популяризації прихильності до профілактики та своєчасного виявлення і лікування захворювань; дотримання здорового способу життя; забезпечення біологічної безпеки країни є на часі розвитку нового напрямку в охороні здоров'я - системи громадського здоров'я та профілактики захворювань.

Високий рівень інформованості та обізнаності населення щодо заходів профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, доступності методів та якості донозологічних досліджень за наявності чинників ризику, одержання гарантованого пакету медичної допомоги буде сприяти охороні здоров'я, соціальному та економічному розвитку держави.

Реформування медичної сфери починається з підготовки кадрів, створення нового професійного середовища, самовідтворюваного та незалежного з високим кваліфікаційним рівнем.

Кризові демографічні показники, високий рівень малюкової смертності та смертності дітей до 5-ти річного віку, які перевищують європейські більше ніж у 2 рази, серед осіб працездатного віку через захворювання серцево-судинної, дихальної систем, новоутворення, ендокринну патологію потребує нових підходів до розробки профілактичних програм [334, 337].

На сьогодні в Україні на перший план профілактичного напрямку в медицині вийшов епідеміологічний нагляд за інфекційною і неінфекційною патологією, біологічна безпека та біологічний захист у діяльності системи громадського здоров'я.

Визнання права кожної людини на здоров'я покладено в основу універсальності місії системи громадського здоров'я. Саме громадське здоров'я є основою сучасної профілактичної медицини, спрямованої на збереження здоров'я всього суспільства за підтримки усіх сфер державної політики. Попередження захворювань, збільшення тривалості життя у здоров'ї призведе до зменшення навантаження на бюджет системи охорони здоров'я та держави в цілому. Формування інтегрованої профілактичної програми збереження і зміцнення здоров'я, створення безпечного виробничого середовища в усіх сферах господарської діяльності країни, умов для здорового способу життя знизить рівень захворюваності в країні.

Завдання, які на сьогодні поставлені перед системою громадського здоров'я в Україні, включають цілу низку проблем, до яких, в першу чергу, відносяться: визначення потреб суспільства у послугах щодо збереження та

зміцнення здоров'я; ідентифікація факторів ризику для здоров'я та їх мінімізація; моніторинг показників стану здоров'я населення в усіх віково-статевих та професійних групах та встановлення індикативних показників для формування санітарно-гігієнічного, епідеміологічного контролю за умовами життєдіяльності; розробка цільових програм з охорони здоров'я; запобігання, своєчасна діагностика та проведення медико-профілактичних заходів; розробка програм популяризації та підвищення рейтингу нової для України сфери в системі охорони здоров'я – громадського здоров'я; забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя країни; створення референтної лабораторної бази, яка відповідає сучасним міжнародним вимогам для своєчасної діагностики емергентних хвороб; формування сучасних профілактичних програм специфічної профілактики інфекційних захворювань; забезпечення бази своєчасної готовності до сучасних викликів біологічної небезпеки, надзвичайних станів природного та техногенного характеру; розробка заходів щодо подолання антибіотикорезистентності. Державний підхід до розвитку системи громадського здоров'я змінить свідомість кожного громадянина щодо збереження здоров'я у суспільстві.

Завдання, які стоять перед національною системою громадського здоров'я в Україні, потребують підготовки фахівців нової формації, здатних до комунікативного вирішення питань з ризиків для здоров'я громадян з громадськістю, науковою та політичною спільнотою за участі сучасних засобів масової інформації, соціального маркетингу, відстоювання інтересів здоров'я та благополуччя громад на базі доказових наукових досліджень, залучення досвіду міжнародних практик.

Європейська модель компетенцій для працівників сфери громадського здоров'я включає 10 розділів, кожен з них містить знання, уміння та практичні навички до кожної з 10 оперативних функцій системи для трьох рівнів спеціалістів: експерт, досвідчений та компетентний фахівець [338]. Враховуючи особливості національної системи громадського здоров'я, яка є новою для України і знаходиться на етапі розвитку, то з нашої точки зору значний перелік

запропонованих компетенцій необхідний для всіх представників трудових ресурсів сфери громадського здоров'я [339]. Загальна роль фахівців громадського здоров'я в Україні вимагає від них бути практично експертами у всіх компетенціях, особливо в контролі за інфекційними хворобами та забезпеченням санітарно-епідемічного благополуччя в країні. Від фахівців громадського здоров'я вимагається лідерство щодо бачення місії та стратегії розвитку галузі, вміння керувати змінами, інноваціями при розробці комплексних програм та роботі в команді, бажання до професійного розвитку, мати вплив на прийняття рішень та досягнення позитивних результатів з питань охорони здоров'я у міжсекторальних та міжвідомчих командах на різних рівнях організаційних структур - міжнародний / національний / місцевий. Особливе місце посідає застосування ефективних методів для роботи з урядовими організаціями, регуляторними, професійними та акредитаційними агенціями. Визначення цільової аудиторії для досягнення підтримки та громадського визнання програм з охорони здоров'я, підвищення ефективності реагування на ризику, загрози та шкоду для здоров'я, вибір сучасних засобів масової комунікації та соціального маркетингу є одним із доступних та дієвих методів підтримки суспільства щодо ролі та значимості системи громадського здоров'я в ефективній моніторинговій програмі щодо планування, оцінки результатів епідеміологічного нагляду, лабораторної діагностики, освіти. Практичність, гнучкість системи при досягненні цілей у міжвідомчих програмах з охорони здоров'я населення, залучення в процес відповідальних сторін, оцінка масштабу ініціатив з промоції здоров'я для всього населення, окремих організацій, інституцій, громади дасть можливість встановити довіру та приклад для наслідування, готовності до взаємодії. Без співробітництва та партнерства системи громадського здоров'я з міжсекторальними, міжвідомчими мережами в рамках усіх організаційних рівнів, визначення та управління стосунками із зацікавленими сторонами в комплексних проектах неможливе досягнення позитивних результатів. Знання детермінант здоров'я в різних секторах суспільства дає право включати ці питання з охорони здоров'я в комплексні

профілактичні плани та наукові цільові програми в системі громадського здоров'я в рамках «Здоров'я у всіх політиках».

Зниження престижності професії лікаря, недостатня мотивація молоді щодо одержання спеціальності з громадського здоров'я потребує проведення заходів, поданих вище, враховуючи важливість соціальної місії системи громадського здоров'я для збереження та зміцнення здоров'я у колективному вимірі, політичний та економічний характер їх реалізації. Ефективність функціонування системи громадського здоров'я залежить від політики держави щодо збереження здоров'я населення, економічних інтересів усього суспільства в розбудові профілактичного напрямку в охороні здоров'я.